

Żeby przybliżyć Ci prawa pacjenta, przedstawiamy wybrane najważniejsze zagadnienia. Jeżeli jesteś zainteresowany poszerzeniem swojej wiedzy na ten temat, znajdziesz ją w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta lub ustawie o działalności leczniczej, a także na stronach instytucji nadzorujących przestrzeganie praw pacjenta.

LECZENIE – ZGODA I ODMOWA

Masz prawo wyrażenia zgody na zaproponowane leczenie lub zgłoszenie sprzeciwu. Możesz nie zgodzić się np. na zaproponowany zabieg lub badanie. Twoja zgoda lub odmowa powinny zawsze zostać poprzedzone przedstawieniem przez lekarza wyczerpującej i obiektywnej informacji na temat stanu zdrowia oraz proponowanego leczenia, jego skutków, możliwych powikłań i ewentualnych konsekwencji jego zaniechania.

DZIECKO U LEKARZA

Dziecko do ukończenia **16 lat** może korzystać ze świadczeń tylko za zgodą i w obecności przedstawiciela ustawowego (np. rodzica) lub opiekuna faktycznego. O wszystkich sprawach związanych z leczeniem dziecka decydują wtedy wyłącznie przedstawiciele ustawowi (np. rodzice) lub opiekunowie faktyczni.

Jeśli dziecko ukończyło **16 lat**, po otrzymaniu od lekarza wyczerpującej i zrozumiałej informacji o swoim stanie zdrowia, ma prawo wyrazić zgodę na przeprowadzenie badania. Dziecko może się również nie zgodzić na dane świadczenie zdrowotne lub zażądać zaprzestania jego udzielania. Musi wtedy wyrazić oddzielną zgodę na wszystkie inne badania i świadczenia medyczne. Zgoda może być ustna, pisemna albo wyrażona poprzez takie zachowanie, które nie budzi wątpliwości, co do podjętej decyzji.

Jeśli dziecko ma **16 – 18 lat** i nie zgadza się na udzielenie świadczenia zdrowotnego, a jego przedstawiciel ustawowy (np. rodzic) ma odmienne zdanie, decyzję podejmuje sąd opiekuńczy.

KTO MOŻE PYTAĆ O TWOJE ZDROWIE

Jako pacjent masz prawo do uzyskania jasnej, zrozumiałej i przystępnej odpowiedzi na pytania dotyczące swojego stanu zdrowia i prowadzonego leczenia. Masz też prawo decydować, komu poza Tobą mogą być przekazywane informacje. Osobą upoważnioną może być każda bliska Ci osoba. Nie decyduje o tym ani pokrewieństwo, ani miejsce zamieszkania. Warunkiem niezbędnym jest Twój świadomy wybór i zgoda. Jeżeli nie możesz potwierdzić pisemnie swojej decyzji, np. ze względu na stan zdrowia, możesz np. wskazać osobę gestem i potwierdzić swój wybór skinieniem głowy albo udzielić odpowiedzi na zadane pytanie. Wymagana jest wtedy adnotacja w Twojej

dokumentacji medycznej. Osoba upoważniona ma takie prawo także po śmierci pacjenta.

Zakres informacji, które masz prawo otrzymać, jest bardzo szeroki. Masz prawo do pełnej wiedzy o stanie zdrowia. Masz prawo wiedzieć o rozpoznaniu choroby, jej diagnostyce i leczeniu oraz o dających się przewidzieć następstwach terapii albo skutkach jej zaniechania, o wszelkich planowanych zabiegach leczniczych i badaniach oraz o przepisanych lekach, ich działaniu oraz możliwych skutkach ubocznych. Masz prawo żądać informacji o wynikach przeprowadzonego leczenia oraz dalszym rokowaniu. Masz także prawo uzyskać informację o osobach np. uczestniczących w badaniu lub prowadzących leczenie.

Masz prawo prosić o wyjaśnienia tak długo, aż informacja, którą przekazują Ci osoby uprawnione (lekarz, pielęgniarka, położna, rehabilitant), będzie przez Ciebie w pełni zrozumiała, a wszystkie wątpliwości wyjaśnione.

Jeżeli nie chcesz znać szczegółów dotyczących swojego stanu zdrowia, masz prawo do rezygnacji z otrzymywania informacji. Powinieneś wtedy dokładnie wskazać, z których informacji rezygnujesz.

OBECNOŚĆ INNYCH OSÓB

Korzystając z pomocy medycznej masz prawo do tego, żeby w czasie udzielania świadczenia przebywała razem z Tobą bliska Ci osoba. Jeżeli więc sobie tego życzysz, w trakcie wizyty i badania przez lekarza, albo przy drobnych zabiegach może towarzyszyć Ci np. członek rodziny lub bliski przyjaciel. Może się zdarzyć, że ze względu na Twoje bezpieczeństwo zdrowotne lub w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego, lekarz (pielęgniarka, położna, rehabilitant) odmówią obecności osobie bliskiej. W każdym takim przypadku mają obowiązek odnotować odmowę i jej powód w dokumentacji medycznej.

Obecność innych osób przy udzielaniu świadczenia, np. studentów medycyny, także wymaga Twojej świadomej zgody. Warunkowanie udzielenia świadczenia od udzielenia takiej zgody i jej wymuszanie jest niezgodne z prawem. Jeżeli pacjent jest małoletni, całkowicie ubezwłasnowolniony lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, wymagana jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

Ważne! Jeżeli jesteś osobą niesłyszącą lub niedowidzącą, masz prawo do swobodnego korzystania z wybranej przez siebie formy komunikowania się. Placówka lecznicza (przychodnia, szpital), z pomocy której korzystasz, ma obowiązek zapewnić Ci możliwość skorzystania z pomocy umożliwiającej pełne zrozumienie przekazywanych informacji. W celu ułatwienia porozumiewania się masz także prawo

do skorzystania z pomocy wybranej przez siebie osoby przybranej (musi mieć skończone **16** lat).

UWAGI

Każdy pacjent ma prawo do właściwej opieki zdrowotnej. Jeśli w placówce medycznej spotkała Cię sytuacja, która budzi Twoje wątpliwości w kontekście przysługujących Ci praw, możesz złożyć skargę do Rzecznika Praw Pacjenta. Skargę można zgłosić listownie:

Rzecznik Praw Pacjenta,
ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa,
e-mail: kancelaria@rpp.gov.pl,
lub telefonicznie: 800 190 590.